

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LI (45)

Štev. (Nº) 1

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

9 de enero - 9. januarja 1992

DR. MARKO KREMŽAR

GLEJMO 15 LET NAPREJ

Eden od razlogov, da smo zdržali v zdomstvu, zvesti Bogu in narodu, je bil gotovo tudi ta, da smo živeli trdno zasidrani v svoji preteklosti, pa imeli oči z zaupanjem uprte v daljno prihodnost. To nam je dalo moči, da nismo postali malodušni ob vsaki realnosti, ki je bila večkrat brezupno temna.

Vedeli smo, da bo tudi komunistične laži in njenega nasilja nekoč konec. Vendar nista naša zvestoba in zaupanje gledali ne na uro ne na koleđar pa tudi pomoči nismo pričakovali od nikogar razen sebe, od naših rajnih in od Boga. Nismo se motili. Dočakali smo, da se je zrušil sistem, o katerem so nekateri menili, da bo trajal stoletja.

Nismo si predstavljali, kako se bo to zgodilo in kaj bo za totalitarnim režimom ostalo. Zdaj, ko Slovenija ni več obdana z nevidno bodočo žico in nam postaja njena vsakdanjost vedno bolj razvidna, opazimo marsikaj razveseljivega pa tudi takega, kar nas navdaja z žalostjo. Ker smo bili deležni velikih darov, smo — mogoče — pričakovali preveč. Marsikdo je upal, da bo s sistemom izginila tudi laž in da bo prehod v svobodno družbo pomenil tudi spreobrnjenje. Ko opazamo, da ni tako, in se zavemo, da tako tudi ne more biti, se pojavljajo med nami znaki malodušja, ki jih doba preganjanja ni poznala.

Petinsitrideset let, tri generacije marksističnega totalitarizma, je pustilo svoje tragične sledove. Vsako zlo ima zle posledice. Tako se je med Slovenci razširilo nespoštovanje življenja pa tudi prezir resnice in moralnih kreposti. Kljub svoji državi je naš narodni obstoj še ogrožen po materializmu, ki ga je partija zakoreninila globoko v ljudsko zavest. Mnogih rojakov preteklost ne zanima, drugi spet verjamejo starim lažem. Ni čudno, če taki gledajo na nas pa tudi na svojo lastno prihodnost iz zgrešenih zornih kotov.

Več kot si morda predstavljamo pa je v domovini rojakov, ki žive za iste vrednote, katerim skušamo služiti tudi mi. S težkim srcem prenašajo nasilje, ki ga se naprej izvajajo preimenovani komunisti in njih zaveznički iz novih položajev v gospodarstvu, kulturi in politiki. Ti naši rojaki ne

zapadajo malodušju. Dobro vedo, da je temeljita družbena prenova vprašanje časa ter sad osebnega dela in osebnih spreobrnjenj. Od njih se moramo učiti, kadar bi po desetletjih odpora radi idealizirali položaj v naši Sloveniji.

Zavrnuti je treba skušnjava malodušja v zavesti, da smo se vedno dolžni dajati, kar smo prejeli. Življenja ne more posredovati, kdor ga nima; ne širiti resnice, kdor je ne pozna. Treba bo vztrajati pa pričevati, delati in moliti v tesni povezavi z brati in sestrami, ki stoje pred isto nalogo v domovini.

Gre za dolgoročno nalogo. Škoda, ki so jo delali skozi tri generacije, ne bo izginila čez noč. Ta resnica ponovno opravičuje in potrjuje pravilnost odpora v času komunistične revolucije. Skušali smo braniti ogrožena življenja pa tudi obvarovati narod pred tvorno in moralno škodo, ki bo trajala še dolga leta po koncu marksističnega sistema. Vsaj ena generacija, doba petnajstih let, utegne biti potrebna, da bodo izginili iz družbenega življenja stari kalupi.

Nekatere od teh bodo zamenjale resnične vrednote, pojavile pa se bodo tudi nove zmote. Od vseh Slovencev doma in po svetu je odvisno, kaj bo napolnilo praznino, ki jo zapušča propadli režim. Le sinovi in hčere slovenskega rodu morejo ohraniti slovenskemu narodu življenje.

Pred to odgovornostjo stoje generacije Slovencev. Uspeli bodo, oprti na trdne temelje krščanstva, zvesti resnici in usmerjeni v življenje. Kar sejemo, širimo in pričamo zdaj, bo nekoč v prihodnosti pričelo brsteti, prav kot semena iz rok prednikov rojevajo sadove danes.

Kljubovali smo času skozi tri generacije, zato vemo, da je mogoče! Način dela se bo morda spremenil, njega bistvo pa je in bo ostalo nespremenjeno. Ne sme nas motiti, da je v vrstici časov površina polna ostankov največjega brodoloma zadnjih stoletij. Pojdimo v globino, kjer nas čakata čista voda in trdna tla. Ostanki brodoloma bodo tedaj postali nepomembni.

V globini je mir, ki mu je tuja nepočakanost. Potrebuje ga, kdor hoče uspešno delati za močnejše, boljše in pravičnejše življenje v našem narodu, doma in po svetu.

Volitve že aprila

Po seji Sveta Demosa, ki je potekala v Dolskem pri Litiji, 30. decembra, za pritrjeni vrati, so časniki obvestili o sklepu, da bodo že aprila leta 1992 izvedli predčasne volitve, ki jih zahteva nova ustava, saj so ocenili, da je Demos dosegel večino ciljev, politične razlike znotraj koalicije pa so prevelike, da bi koalicija vztrajala še naprej. Sklenili so, da bodo pospešeno pripravili volilno zakonodajo. Kar zadeva vlado, do rekonstrukcije ne bo prišlo, opravljene pa bodo najnujnejše kadrovske spremembe in sicer zamenjava dr. Katje Boh, ministrice za zdravstvo, ki bo postala veleposlanica na Dunaju, zunanji minister do volitev pa ostaja dr. Dimitrij Rupel.

(STA)

Asimetrična Jugoslavija

Namigi o tretji Jugoslaviji prihajajo znova z Zahoda. Baje prihaja Vance vnovič v Jugoslavijo tudi zaradi tega, da bi testiral neko povsem novo pobudo za rešitev jugoslovanske krize. Tokratna pobuda je nadvse komplicirana. Po njej naj bi bila Jugoslavija federacija Srbije in Črne gore, tej federaciji bi se pridružili neodvisni BiH in Makedonija, tako združenim republikam pa bi na poseben način dodali še Slovenijo in Hrvaško. Nova formula rešitve torej ni federacija niti konfederacija niti sesterstvo suverenih balkanskih držav, ampak federacija + konfederacija + asociacija. Razlogi naj bi bili predvsem ekonomski.

Seveda pa taka rešitev za Slovenijo danes sploh ni sprejemljiva, čeprav je bilo o taki ali podobni „asimetrični Jugoslaviji“ pred jugoslovansko agresijo v Sloveniji precej govora.

Sprejeta ustava Republike Slovenije

Na slovesni skupni seji Skupščine Slovenije so 23. decembra 1991 razglasili sprejetje nove slovenske ustave.

Za ustavo je na skupnem zasedanju glasovalo 206 poslancev, 6 jih je bilo proti, 7 vzdržanih. Slovesne razglasitve ustave so se udeležili vsi člani Predsedstva Slovenije s predsednikom Milanom Kučanom na čelu, predsednik vlade Lojze Peterle z večino ministrov, predsednik koalicije Demos dr. Jože Pučnik, predsednik Gospodarske zbornice Feri Horvat ter predsednik in sodniki ustavnega sodišča Slovenije.

V slavnostnem govoru poslanec je predsednik skupščine Slovenije in predsednik ustavne komisije dr. France Bučar povedal, da je ta ustava najpomembnejši akt, ki je bil kdaj koli sprejet v Sloveniji. „Sprejeli smo namreč prvo ustavo v zgodovini samostojne države Slovenije. Kljub težki poti do naše samostojnosti in suverenosti, je ta pot že skoraj prehojena, saj so nas države že pričele priznavati, veliko dela pri graditvi naše državnosti pa je s to ustavo zaokroženo.“

Sedaj imamo pravico, da o svojih zadevah odločamo sami, da se sami odločamo, kaj so naši interesi in kako jih bomo uresničevali. S to ustavo stopamo med svobodne države. Pot, na katero stopamo, je za nas popolnoma nova izkušnja. Smo tega sposobni? Izzivi v svetu so za nas veliki. Odgovore nanje pa bomo morali najti sami in morali bodo biti naši, izvirni.“

Ivan Oman je ob sprejetju ustave za STA izjavil: „Zadovoljen sem, da je ustava sprejeta, saj bo s tem konec preprirov. Imamo ustavo, ki nam bo vsaj formalno dala normalno državo in državne strukture in bo z njo mogoče iti v nove volitve in normalen parlament.“

Glede 55. člena (Splav) sem jaz osebno proti, prav tako tudi moja stranka, Na konferenci stranke pa smo se zmenili, da prepuščamo poslanca, da glasujejo po svoji vesti. Naša stranka se je sestala tudi danes in večina poslancev je ocenila, da je pomembneje dobiti novo ustavo, kot pa komplicirati okrog 55. člena.“

STA, Slovenska tiskovna agencija

Slovenske stranke o letu 1991

Ob koncu leta smo slovenske parlamentarne stranke prosili, naj nam predstavijo svoje videnje pomembnejših dogodkov v letu za Slovenijo in za posamezne stranke v letu, ki se je izteklo.

Slovenska kmečka zveza - Ljudska stranka (Oman) poudarja svoje zavzemanje za ustrezna sredstva za učinkovito slovensko obrambo, kar se je po njihovem mnenju ob junijski vojni pokazalo kot pravilna odločitev. Kot uspeh si SKZ-LS šteje sprejem zakona o denacionalizaciji in sodelovanje pri promociji Slovenije.

Slovenska demokratična zveza - Narodna demokratska stranka (Pirnat) poudarja pomen 3. kongresa SDZ, na katerem je prišlo do razkola. SDZ-NDS pri tem poudarja, da je bil kongres pomembne za vso Slovenijo, ker je pomenil prelom z zgolj deklarativno demokracijo znotraj stranke in je članstvu zagotovil vpliv na strankino politiko. Po njihovem mnenju se bo podobno zgodilo v drugih slovenskih strankah.

Stranka demokratične prenove oziroma Socialdemokratska prenova (Ribičič) si za svoj največji letošnji uspeh šteje sprejetje nove slovenske ustave in ohranitev doseženega nivoja pravic, kamor spada tudi prizadevanje za ohranitev 55. člena. 6. aprila letos se je SPD na svoji konferenci v Mariboru opredelila za socialdemokratsko politiko, regionalizem, ekološko socialni model razvoja slovenskega kmetijstva in opozorila na nesposobnost Demosove politike.

Liberalna demokratska stranka (Školjč) ocenjuje, da je bil njihov prispevek zelo velik pri sprejemanju zakona o državljanstvu, sprejemanju slovenske Ustave, bili pa so tudi predlagatelji zakona o zasebnem delu in zakona o deviznem poslovanju. Zaradi svojih trdnih stališč so se tudi odpovedali vladni koaliciji z Demosom. LDS je edina stran-

ka, ki je izdelala svoj nacionalni kulturni program.

Socialistična stranka (Hafner) je letos kot prva stranka zahtevala glasovanje o zaupnici vladi. Prizadevajo si za enotnejšo koalicijo, ki bi bila bolj uspešna od Demosove. Socialisti se zavzemajo za sistem oborožene nevtalnosti.

Liberalna stranka (Gros) poudarja svojo vlogo pri uveljavljanju narodne sprave, demokratizacija družbe, privatizacijskim in denacionalizacijskim procesom ter sodelovanjem s tujimi strankami.

Demokratska stranka (Rupel) se je s svojim 1. kongresom 21. decembra začela uveljavljati kot osrednja stranka „centra“. Zavzemajo se za sodelovanje vseh Slovencev, konsenzuelno in demokratično politiko.

Zeleni Slovenije (Plut) si prizadevajo pokriti sive lise, kjer se nimajo svojih občinskih odborov. Pomembno vlogo je stranka odigrala pri pripravi zakona o varstvu okolja, ki je po njihovem mnenju ena od najbolj obdelanih zakonodaj v Evropi. Pomembno se jim zdi tudi to, da je v ustavo vključena pravica do zdravega okolja. Po svoji 5. skupščini, so zadovoljni, ker v stranki ni prišlo do razcepa.

Socialdemokratska stranka Slovenije (Pučnik) si prizadeva za socialdemokracijo nemškega tipa s posebnim poudarkom na soodločanju zaposlenih, kolektivnih pogodbah in sindikalizmu.

Slovenski krščanski demokrati (Peterle) so se še naprej zavzemali za zagotavljanje in varovanje človekovih pravic. Sodelovali so pri pripravi različnih zakonodaj, med katerimi velja omeniti osamosvojitvene zakone, socialno in zdravstveno zakonodajo, pri tem so ves čas svarili pred razprodajo Slovenije. Pomembna se jim zdi tudi pravna slovesnost v Kočevskem Rogu.

Za politično emigracijo

NOVA SLOVENSKA ZAVEZA je organizacija bivših domobrancev, ki se je pred meseci ustanovila v Ljubljani. Izdaja glasilo Nova zaveza (izšle so že 3 številke). Imela je veliko težav, ker so ji (bivši) komunisti očitali fašizem in so ji skušali preprečiti delovanje, a jim to ni uspelo.

Ob splošni debati o osnutku nove ustave so tudi oni poslali v časopise svoje opombe h gradivu (Slovenec, 9. decembra 1991). Predlagali so črtanje člena o ločitvi Cerkve od države, o „pravici“ do splava, o ohranjanju „pridobljenih“ pravic itd. Za nas pa je najbolj zanimiv člen, v katerem so se prvič v Sloveniji jasno in odločno postavili za pravice slovenske politične emigracije. Ta člen objavljamo v celoti:

Končno tudi menimo, da delovno gradivo ne ureja v zadostni meri statusa Slovencev v takoimenovani politični emigraciji. Iz 5. člena delovnega gradiva se sicer da razumeti, da so tudi tu zajeti, vendar se zdi, da preveč ne splošno in nedoločno. Ti so namreč posebna kategorija Slovencev in jih ne moremo enačiti povsem z drugimi izseljenci ali celo

tujci. So še vedno živi del slovenskega naroda, ki se ni izselil iz domovine prostovoljno, pač pa se je le začasno umaknil pred nasiljem totalitarnega režima in ima zato še danes interes in pravico, da se po svoji volji vrne domov. Menimo, da jim je za tako vrnitev treba zagotoviti posebno ustavno podlago in posebno varstvo. Ljudje tega dela slovenskega naroda so v bistvu vojne žrtve, ki se jim je zgodila ena od največjih slovenskih zgodovinskih krivic, katero je treba z demokratično ustavo popraviti. Z ustavo jim je potrebno omogočiti vrnitev v domovino, jim vrniti slovensko državljanstvo brez posebne procedure in jim materialno omogočiti vključitev v slovensko družbo in delo. To je tudi eden od prvih pogojev in elementov vseslovenske sprave. In le v spravljeni Sloveniji bi lahko uspešno gradili novo slovensko družbo in zagotavljali svoboden vsestranski razvoj naroda. Če pa to ne bo izvedeno, Slovenci doma, še manj pa oni v begunstvu, slovesne izjave v slovenskem parlamentu, da je državljanska vojna končana, ne moremo sprejeti za iskreno oz. resnično.

5. ČLEN USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

Država na svojem ozemlju varuje človekove pravice in temeljne svobosčine. Varuje in zagotavlja pravice avtohtone italijanske in madžarske narodne manjšine. Skrbi za avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za slovenske izseljence in zdomce, ter pospešuje njihove stike z domovino. Skrbi za ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine ter ustvarja možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije.

Slovenci brez slovenskega državljanstva lahko uživajo v Sloveniji posebne pravice in ugodnosti. Vrsto in obseg teh pravic in ugodnosti določa zakon.

Nemčija uradno prizna Slovenijo

Pismo predsednika republike Nemčije je 23. decembra lani izročil Milanu Kučanu dosednji generalni konzul Nemčije v Ljubljani dr. Günther Seibert, ki bo po 15. januarju postal veleposlanik:

Predsednik Zvezne republike Nemčije
Njegovi ekselenci — Predsedniku Republike Slovenije
g. Milanu Kučanu. Ljubljana

Gospod predsednik, v veliko čast mi je sporočiti Vam, da Zvezna republika Nemčija priznava Republiko Slovenijo kot neodvisno državo. Nemško ljudstvo pozdravlja Slovenijo kot novo članico neodvisnih držav sveta.

S samoodločbo je Vaša država na demokratičen in državnoopraven način stopila na pot k neodvisnosti. Republika Slovenija bo človekove pravice in pravice manjšin v celoti zagotavljala. Priznava obveznosti, ki izhajajo iz zakonov Združenih narodov, zaključnih sklepov iz Helsinkov in pariške listine za novo Evropo. Tu je pomembno tudi pravno načelo, da se sporna vprašanja ne smejo reševati z nasiljem.

Zvezna republika Nemčija se bo še naprej potegovala za nadaljevanje in uspešen konec mirovne konference o Jugoslaviji. Pri tem računa na nadaljnje konstruktivno sodelovanje Slovenije.

Zvezna republika Nemčija je pripravljena navezati diplomatske odnose z Republiko Slovenijo. Pri tem si bo vlada Zvezne republike Nemčije prizadevala, da bodo odnosi v duhu prijateljstva in sodelovanja. Poleg tega se bo posebno zavzemala za združitev Slovenije z Evropo, da bo Vaša dežela čim prej prebolela grozote vojne, za katero upamo, da bo v najkrajšem času končana.

V imenu nemškega ljudstva in v svojem imenu želimo Vam, gospod predsednik, in slovenskemu ljudstvu veliko sreče in uspehov.

Dovolite mi, gospod predsednik, da Vam izrazim globoko spoštovanje.

Richard von Weizsäcker

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Od samega začetka spremljata škandal in korupcija delo Menemove vlade. In čeprav noben sum ne pade na predsednika samega, je nekaj mož iz njegovega ožjega kroga že zapadlo raznim postopkom v zvezi s temi zapleti in nenehno novi škandali belijo lase zaskrbljenim vladnim glavam. Staro leto se je poslovilo z novo afero in leto 1992 je nastopilo v vrtincu javnega obravnavanja glede nelojalnega upravljanja. Stara peronistična bolezen.

KRVAV JE BOJ

Zanimivo ob vsem tem pa je, da gre ob teh primerih za dvojni problem. Po eni strani izključno sodnijsko-administrativni, ko nekemu funkcionarju ugotove korupcijo in se sproži vrsta postopkov, ki se običajno končajo s tem, da omenjeni mož poda ostavko na svoje mesto.

Druga plat teh afer pa je politični boj med različnimi strujami v stranki in vladi sami. Omenili smo že včasih „svetloplave“ in „rdeče“, dvoje skupin, ki se bijeta med seboj. Logično je, da v tem boju ne izbirajo orožja ne sredstev in je mnogokrat najprimernejše razkriti senčne strani nasprotnika in ga tako onemogočiti.

Mnogokrat se tudi dogodi, da funkcionarji izrabljajo svoj položaj ne toliko v lastno korist kot v neomejeno razpolaganje za državno strukturo, kot da bi bila njihov zakup. To se je primerilo interventorju v državni jeklarni SOMISA. Jorge Triaca je mirno preстал vso nevihto sindikalne opozicije, ko je po svoji mili volji odslavljal delavstvo in zaviral obratovanje podjetja. Njegov cilj je bil privatizacija; v ta namen je pogazil vse zapreke. Niti socialne posledice niti večinska ljudska volja celega mesta San Nicolasa mu nista mogli nasprotovati. A odkrili so nekatere „spodrsiljaje“ v administraciji, na primer nakup novih prostorov za urade za ceno pet milijonov dolarjev, in predsednik Menem, ki ga je do tedaj z vso silo zaslanjal, ni niti malo pomislil in mu pokazal vrata. Razkrili pa so vso zadevo nekateri člani kovinskega sindikata, s katerimi se je Triaca že dolgo bil. Torej: maščevanje.

Predsednikova trenutna strategija je: znebiti se vsakogar, tudi prijatelja, če se vidi, da bi lahko bil zapleten v kak primer korupcije. Toliko ga je dosedanje vladanje že izučilo, da ni vredno zapravljati lastnega ugleda, da reši „nezvestega oskrbnika“. Enak je primer socialnega skrbstva za upokojece (PAMI), kjer je interventor Nazur tudi nelegalno postopal, pa je ob prvih odmevih afere na ves glas pričel razlagati, da je „mož predsednika“, torej da ima predsednikov blagoslov. Enako je zatrdil bivši minister za socialno skrbstvo Avelino Porto, pod katerega vladanjem je Nazur opravil svoje nelojalno delo. Porto trdi sedaj, da je sam predsednik mimo njegove volje imenoval Nazurja, v katerega je imel vse zaupanje.

IN ŠE VOLITVE

Ob tem ni jasno, če se upravičena gonja proti Nazurju po svoje ne obrača tudi proti bivšemu ministru. Porto je namreč doslej bil smatran kot najresnejši kandidat s peronistične strani za senatorja prestolnice. Letos namreč poteče mandat drugega senatorja, ki zastopa mesto

Buenos Aires. In tu senatorja voli prebivalstvo, ne kot v provinciah, kjer jih določajo domači kongresi. Pred tremi leti je zmagal De la Rua, pa so mu peronisti v tisti prvi povezavi z liberalci zmaknili stolček in ga opeharili za mesto, ki mu je po volilnem izidu in tradiciji pripadalo.

Malokdo dvomi, da De la Rua, ki je na zmagovitem političnem pohodu pogazil alfonsinizem in nato še peroniste na poslanskih volitvah, ne bo znova kandidiral za senatorja. In očitno mu je sreča v prestolnici naklonjena. Menem je že začrtal strategijo, ki mu je prinesla take lepe uspehe na guvernerskih volitvah: izbral je kandidata izven peronistične stranke. Bivši minister Porto je hitro pristal na ponudbo. A ta afera okoli PAMI meče precej sence na njegovo dobro ime. Zanimivo pa je, da je prav sedanjí minister za socialno skrbstvo Araoz največji pobudnik raziskovanj glede odgovornosti Nazurja in Porta. Araoz je obenem povezan s skupino peronizma, ki ni najbolj navdušena za Portovo kandidaturo. Tako se piše zgodovina...

Ko že govorimo o volitvah, omenimo le še, da je peronizem končno bil poražen v drugi rundi guvernerskih volitev na Ognjeni zemlji. Nova argentinska provinca si je izbrala za prvega guvernerja zastopnika krajevnega Ljudskega fueginskega gibanja. V vsem ostalem pa se peronisti in „ognjiščarji“ dobro razumejo, saj so tudi že prišli do soglasja, da bosta oba senatorja, ki jih morajo določiti, predstavljala vsak po eno stranko. Pač civilizirano sodelovanje, ki ga peronizem z radikalizmom nikdar ni mogel doseči.

Zato je tudi tako čuden položaj v provinci Corrientes, kjer je Vrhovno sodišče raveljavilo imenovanje guvernerja. Tam je zamagal liberalno-avtonomistični pakt in prejel 13 volilcev, enako število pa tvori devet peronističnih in štirje radikalni volilci. Provinca še vedno nima pravnega guvernerja, saj vodi posle predsednik skupščine, ki pripada avtonomistom. Govori se o federalni intervenciji, kar pa bi bila politična pomota, na katero pa nas je Menem že navadil.

Vendar je razvidno, da se narod na splošno na te zadeve malo ozira. Briga ga bolj, kaj s cenami in zaslužkom. Zato si je vlada oddahnila, ko je bilo razvidno, da je inflacija meseca decembra poskočila le za 0,6%, nov uspeh gospodarske ekipe, čeprav si Menem lasti vso slavo. Razvidno je tudi, da se je povečalo industrijsko delovanje, s čemer je vsaj nekolikoboljšano tudi stanje glede brezposelnosti. Kaj potrebna je ta reaktivacija, kajti v tem letu 1992 morajo izvesti temeljite spremembe svojih struktur številne provincijske vlade. Tedaj bomo doživeli nov socialni udar, ki bo globoko odjeknil med narodom. Notranjost je že tako izredno opustošena vsled dolgih let neodgovornega vladanja.

Vendar predsednik upa, da bo ta zadnji grenak požirek hitro prešel v pozabo. Medtem lahko pride do sporazuma s tujimi upniki, država ima možnost včlaniti se v „plan Brady“ in krepko znižati zunanji dolg. Povečana je že kapitalizacija države. Leto 1994 se bleščeče kaže na obzorju. Morda zato prav za tisto leto vladni strateg organizirajo ustavno reformo, ki bi predvidevala možnost ponovne predsednikove kandidature Menema. Čeprav on sam trdi, da mu je ena predsedniška doba dovolj.

IVO ŽAJDELA

POSTKOMUNISTIČNA SLOVENIJA

Leto 1990 je za Slovenijo zgodovinska prelomnica. Komunisti so morali z oblasti, saj jih je z demokratičnimi volitvami premagal politični pluralizem. Po več kot 45. letih komunistične diktature smo dobili demokratično oblast.

Takoj po svojem formiranju vlade maja 1990 bi morala le-ta najprej povleči radikalnejše poteze na simbolnem nivoju. V politiki obstajajo pravila oziroma nekaj vrstni red, ki ga moraš držati. Najprej nastopiš na simbolnem nivoju. To pa iz enostavnega razloga, ker je vlečenje potez na tem nivoju veliko lažje, kot pa na drugih, na primer na gospodarskem. S tem ljudem pokažeš, da misliš resno in da si sposoben spreminjati obstoječe stanje. Tako bi morala nova vlada, ker je nasledila večdesetletno diktaturo, najprej spremeniti državne simbole, zastavo in grb, odstraniti nekatere spomenike, spremeniti imena nekaterih ulic, začeti javno diskusijo o svoji zgodovini (npr. o učbeniku za 8. razred osnovne šole), namestiti novega direktorja ter glavnega urednika za novejšo zgodovino pri Enciklopediji Slovenije, namestiti nove šefe pri arhivu RSNZ ter na Inštitutu za novejšo zgodovino itd. itd.

Tako pa se danes Demos obnaša kot da bi nasledil večdesetletno demokracijo. Pogledimo nekaj glavnih področij, kjer je nova Demosova vlada naredila velike napake.

Prosluli spisek vojnih zločincev

Kot vemo, je na njem 19 ljudi iz slovenske politične emigracije. Nova oblast bi morala s tem spiskom opraviti po hitrem postopku: ne bi mu smela priznati nobene pravno politične legitimite, saj si ga je za svoje koristi (preganjanje političnih nasprotnikov ter nasploh pritisk na ljudi) naredil komunistični režim. Če pa kdo hoče koga pravno preganjati, naj to naredi po normalnih pravnih normah. Zadeva ter velika krivica do slovenske politične emigracije bi bila s tem v hipu odpravljena.

Tako pa je nova oblast ta spisek prevzela ter mu tako dala vso pravno politično legitimite. Prišlo je celo do tako absurdne situacije, da se je moral s tem sramotnim spiskom nekega diktatorskega režima ukvarjati novi slovenski javni tožilec, nekdanji domobranec. Tolažiti se s tem, da bo nekoč tudi nekatere komunistične zločince doletel sodni pregon, ne bi smeli, saj ne moreš po že tako dolgi dobi še naprej določenemu delu slovenske politične emigracije kratiti domovine. Lepo je izjavil domobranec Vinko Levstik, ki je prav tako na spisku: „Star režim me ni sodil, nova demokratična oblast pa me sedaj s tem spiskom vlačí sem in tja.“

Komisija, ki zapravlja čas

Pri Skupščini Republike Slovenije je bila med množico drugih komisij ustanovljena tudi Komisija za raziskavo poveljnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti. Kaj hitro je bilo jasno, da bi bilo bolje, če ta komisija ne bi bila nikoli ustanovljena, saj je dala ljudem le lažno upanje. Matiji Mačku je poslala 40 vprašanj, na katera je dobila sicer odgovore, ki pa vsebinsko ne pomenijo nič, le lep čas so zapravili z njim. Še več, v odgovorih se jim je naravnost ponorčeval, saj jim je v njihovi naivnosti dal to, kar so si zaslužili. Bil sem prisoten na zadnji seji te komisije maja letos, na kateri sem ves čas

lahko „občudoval“ njenega predsednika, s kakšno pozornostjo je poslušal zafrkancije Jožeta Smoleta. Menda mi ni potrebno posebej poudarjati, da se v večurnem zasedanju niso zmenili nič pametnega.

Skratka, od te komisije imamo prej škodo, kot pa kaj drugega, saj je ljudi „pomirila“, ker jim je dala lažno upanje.

Enciklopedija Slovenije

Izšli so že štirje zvezki. Urejuje in piše jo velika ekipa. Projekt je zelo drag. Kazno je, da je bil za direktorja in urednike zbran v bivših komunističnih časih strogo preverjen kader. Vsak, ki odpre katerikoli zvezek Enciklopedije Slovenije, se lahko prepriča, kako skrajno ideološko (komunistično) pristransko pisanje je v njej. Leto in pol kasneje sta direktor in urednik za novejšo zgodovino še vedno ista.

Arhiv RSNZ

V tem pomembnem arhivu je še naprej popolnoma vse tako, kot je bilo pred volitvami. V arhiv je nemogoče priti in kar je naravnost grozljivo, leto in pol je od volitev oziroma od obračuna s komunizmom, v arhivu pa še prav nobene kontrole. V njej je, lahko si predstavljamo, komunistično osebje, ki dela povsem po starem naprej. Ker je vso njihovo delo še naprej za strogo zaprtimi vrati in brez kakršnekoli kontrole, lahko sumim, da se v njem še naprej lahko vsak dan uničuje za komunistični režim obremenilno gradivo.

Časopis Slovenec

Vemo, da so mediji zelo važni, še posebej, ker novi demokratični oblasti ni naklonjen prav noben medij. Slovenčeva naklonjenost pomeni malo, saj ima Slovenec le malo vpliva na širšo slovensko javnost, ker ima danes nizko naklado. Zakaj je tako? Prvič zaradi tega, ker povsem ignorira izredno močno konkurenco in se vsebinsko obnaša, kot da je sploh ne bi imel. Drugič, popolnoma ignorira nekatere pomembne teme. Ena od njih je naša preteklost. Tako mi je na primer njegov prvi urednik, ko je formiral novo ekipo, zatrdil, da Slovenec o naši neraziskani polpreteklosti ne bo pisal. To me je od Slovence popolnoma odvrnilo. Celó v taki situaciji — nizka naklada in preteči propad — je njegov urednik v Dragi 29. avgusta pred javnostjo izjavil: „O domobrancih Slovenec ne bo pisal, s to temo se naj ukvarjajo zgodovinarji.“

Septembra so se v Slovincu začeli pojavljati redki priložnostni zapisi, ki pa ne pomenijo dosti. To bi ljudi zelo zanimalo, zadovoljilo pa bi tudi naš dolg do zgodovine. Slovenec je sicer začel z bolj agresivno reklamno kampanjo, ki pa brez izboljšanja (popestritve) vsebine ne pomeni dosti. Novi glavni urednik je v uvodniku 2. novembra celo zapisal floskulo, da se je Slovenčeva časniarska ekipa opredelila za „neobremenjen odnos do slovenske preteklosti in sedanjosti“. To zame pomeni, da o sedanjih tebu temah Slovenec ne bo pisal.

Tudi nekakšna kvazisredinskost uredniške politike (Sitar v uvodniku 2. novembra: Slovenec je sredinsko usmerjen časopis, ki ima celo rahel odklon v desno) Bralci hočejo zanimiv časopis, s hrbtnico oziroma s poglobljenimi gospodarskimi in političnimi komentarji, ki bodo vladi dajali

določene smernice.

Pokojsine „narodnih herojev“ in „spomeničarjev“

Nova slovenska oblast ni opravila osnovnega moralnega dejanja, ko ni znižala na neko normalno raven penzij komunističnih „narodnih herojev“ in „spomeničarjev“. Ti ljudje imajo še vedno deset in večkrat višje penzije kot pa so penzije in plače deset in deset tisočev upokojencev in delavcev. Lansko leto je predsednik slovenske vlade častnikarjem večkrat izjavil, da zmanjšanje teh penzij ne bi prav nič povečalo penzij pri ostalih upokojencih (ki jih je čez 400.000). Seveda sploh ne gre za to, ampak gre za moralo: večina od teh ljudi je odgovorna za velike med in povojne zločine... Naj ti ljudje poslej dobivajo povprečni slovenski osebni dohodek, saj so si skozi 45 let nagražili več kot dovolj premoženja za normalno preživetje.

Učbenik zgodovine

Še vedno je v uporabi komunistični učbenik Zgodovine 8, ki sta ga napisala Božič in Weber za 8. razred osnovne šole. Izdajateljica učbenikov Državná založba Slovenije je lani (že po volitvah) ponatisnila 7.000 izvodov, letos pa še nadaljnjih 9.000 izvodov tega učbenika, ki od prve in do zadnje strani časti socialistično revolucijo, komunistično partijo, samoupravljanje in podobne dosežke človeštva. Še hujsa je Zgodovinska čitanka za 8. razred osnovne šole, saj so v njej sami partijski teksti.

Kaj se je torej spremenilo na področju solstva?

Naša polpreteklost

Že prej sem omenil našo nerazčiščeno polpreteklost ter domobrancelje. Gre za paradigmo, ki je skoraj pokopala samega Dimitrija Rupla (aféra Drobnič). Danes se na Slovenskem večina ne zaveda, da vsa sedanjost korenini v tej naši neraziskani polpreteklosti. Seveda, sedanjih problemov je več kot dovolj in misli kar same uhajajo ven iz tega „brezizhodnega“ stanja nekam v „lepšo prihodnost“. Raje se gremo ta pocieni konformizem, kot pa da bi hkrati s seciranjem današnje slovenske preteklosti secirali tudi sestavni del le-te, to pa so vzroki v preteklosti. Celó sama Spomenka Hribar se zavzema za resnico, hkrati pa govori o tem, da naj že enkrat to našo polpreteklost pustimo pri miru in se raje ukvarjamo z našo dovolj kritično sedanjostjo. Kako gre to skupaj?! Ker ne gre, je tudi naša sedanjost (in prihodnost, če kdo hoče) tako zamegljena.

PISMO UREDNIŠTVU

Ljubljana, 5. 12. 1991

Spoštovani!

Pišem vam z namenom, da mojo željo prenesete v Vaše cenjeno glasilo.

Sem Uroš Poteko, rojen 26. 12. 1977 v Brežicah, stanujem v Ljubljani, kjer končujem 8. razred osnovne šole. Moja velika želja je, najti slovenske prijatelje širom po svetu, s katerimi bi si želel dopisovati. Imam lepo zbirko znakov in razglednic, ki mi pričarajo kulturo, znamenitosti in zanimivosti mnogih krajev. Tudi kakšno video kaseto iz prelope Slovenije bi zamenjal

Ker vsega tega in marsičesa na simbolnem nivoju nova oblast ni postorila, je danes tako, kot je. Življenje v Sloveniji je praktično ohromljeno. Že nekaj mesecev nas strašijo s klerikalizmom, Peterletu pravijo naj odstopi, kampanja proti Drobniču, komunistična zaprtost slovenskih medijev, televizije in časopisov, delo v parlamentu je skoraj v celoti ohromljeno, pomembni zakon o privatizaciji je takorekoč blokiran in samo malo močnejša zahteva opozicije po nezaupnici Peterletove vlade je potrebna in parlamant bo nezaupnico izglasoval, saj je razmerje sil že tako daleč v korist komunistov.

V Demosu mislijo, da komunizma več ni, ker da smo ga premagali na volitvah, in je tako sedaj vsak protikomunizem celo že kontraproduktiven itd.

Tudi Demos razpada. Nekateri ljudje, ki so bili pred dvema letoma še protikomunisti, so danes že na komunističnih pozicijah. Dimitrij Rupel in Tone Persak, prvaka Slovenske demokratične zveze, sta se šla podpisat na komunistično peticijo za odstavitev republiškega javnega tožilca Toneta Drobniča — samo zato, ker je bil nekoč domobranec. Spomenka Hribar je že pred enim letom izjavljala, da smo spravo dosegli in da naj z brskanjem po naši polpreteklosti prenehamo: Pred kratkim je izjavila, da bo sedaj začela pisati o domobrancih, češ da se je o komunistih že preveč pisalo. Tudi Bučar, Bavčar in Omerza se oddaljujejo danes iz Demosa. Vsi ti sicer zaradi povsem drugih stvari, kot pa jih Demosovi vladi očitam jaz.

Mlada generacija, pa tudi srednja danes nič kaj dosti ne ve o komunističnih zločinih oziroma o bistvu komunizma. Na primer, v Sovjetski zvezi so že pred leti, v strogi komunistični diktaturi, strokovno arheološko izkopavali množična grobišča: Kuropatski gozd pri Minsku (102.000 pobitih), Darnitski gozd pri ukrajinski vasi Bikovnaja, 240.000 žrtv v 17 grobiščih pri Kijevu, zapuščeni rudniki zlata v Čeljabinsku na južnih obronkih Urala, kjer so komunisti pobili preko 300.000 ljudi itd., s čimer so svojim prebivalcem vizualno (ne pa le verbalno) prikazali bistvo komunizma. Pri nas pa tega ni bilo. Nekaj se je o tem pred volitvami le pisalo, malo se je po tej, za današnji čas ključni problematiki, le pobrskalo, vendar je to skoraj enako kot nič, saj je indoktrinacija tako močna, da se te drugačna resnica le s težavo prime.

Kdo je torej odgovoren za današnjo politično blokado v Sloveniji? Ali komunisti, ki so v opoziciji, ali Demos, ki je na oblasti?

Ljubljana, 16. novembra 1991

s posnetkom iz Vaše dežele. Rad imam taborjenje in naravo.

Želim si, da bom z Vašo pomočjo našel prijatelje, ki mi bodo pomagali razširjati obzorje znanja in duha.

Vsem, ki Vaše glasilo urejate, želim veliko uspehov v letu, ki prihaja in upam, da bo naša mlada država Slovenija že priznana v tem času, ko bo moje pismo prispelo do Vas. Če pa z vašo pomočjo najdem nove prijatelje, bo to zame najlepše darilo za rojstni dan in Novo leto.

Z najlepšimi pozdravi

Uroš Poteko

Tor 14

61110 Ljubljana Slovenija

PROF. TINE VIVOD

Predstavitev naše skupnosti

Ker bi marsikoga zanimala analiza slovenske skupnosti v Argentini, podajamo nagovor predsednika Zedinjene Slovenije prof. Tineta Vivoda, ki ga je podal ob obisku škofa Piriha v Buenos Airesu

I.

Dovolite, da vas pozdravim v imenu slovenske organizirane skupnosti v Argentini. Zbrali smo se, da se z vami osebno spoznamo.

Vi, Prezvisešeni, ste četrti slovenski škof, ki nas je obiskal, in tako čutimo, da skrbi slovenska Cerkev za izseljence. Današnje srečanje z vami je za nas velik dogodek, res izreden praznik. Sprejmite iskrene izraze našega spoštovanja in hvaležnosti.

Prišli ste k nam v času, ko samostojna Slovenija pričakuje mednarodno priznanje po velikih političnih spremembah v svetu, v Sloveniji pa še posebej od lanskega decembra do letošnjega 25. junija.

Domovina je hitro priznala množično emigracijo primorskih Slovencev, ki so se umaknili italijanskemu fašizmu in jim pomagala. Za povojne slovenske izseljence pa je trajalo skoraj pol stoletja, da je resnica o vzroku begunstva in izseljenstva prišla na dan. Nepremagljivo pričevanje za to emigracijo je bilo zapisano s krvjo 12 tisočih domobrancev.

Po nesreči, ki je s komunistično revolucijo zadela slovenski narod, so se naši rešili kot begunci v raznih taboriščih in 7000 Slovencev se je naselilo v Argentini. Med njimi 70 duhovnikov in mnogo izobražencev.

Hvaležni smo naši novi domovini, da nas je sprejela brez kakršnihkoli pogojev in nam nudi možnosti za vsestransko delovanje in rast.

II.

Predvojni slovenski naseljenci v Argentini so imeli lepo organizirano življenje po zaslugi dveh duhovnikov: Kastelica in msgr. Hladnika. Tudi naši starši so začeli pripravljati svoje organizacije. Delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini msgr. Anton Orehar je več kot 40 let spremljal slovenske begunce in zdomce: v Italiji 3 leta, v Argentini 37 let. Sedaj pa že šesto leto nadaljuje njegovo delo dr. Alojzij Starc.

Za svoj obstoj in razvoj v Argentini smo dolžni izredno zahvalo našim duhovnikom, vernim slovenskim družinam, potem izrednemu delu naših učiteljev in mnogim izobražencem.

Vsi: zvesti žrtvam, narodu in veri.

Vztrajali smo v napornem in prostovoljnem delu za naše Domove. Osem jih je: Slovenska hiša, Cankarjev dom Berazategui, Carapachay, Hladnikov dom v Slovenski vasi, Naš dom v San Justu, Slomškov dom v Ramos Mejiji, San Martín, Slovenska pristava v Castelarju.

Ostali kraji, kjer žive Slovenci v notranjosti države, pa so: Bariloche, Mendoza, Miramar, Mar del Plata, Córdoba, Tucumán, Rosario, San Luis.

Vztrajali smo in zdaj imamo 12 sobotnih osnovnih šol, kjer je 450 učencev, kjer dela 92 učiteljev. Te sobotne šole v Velikem Buenos Airesu so: Balantičeva šola v San Justu; Baragova šola v Slovenski vasi; Cankarjeva šola v Berazateguiju; Jegličeva šola v Slovenski hiši (tu je tudi tečaj za špansko govoreče otroke); Jurčičeva šola v Carapachayu; Prešernova šola v Castelarju; Rožmanova šola v San Martinu; Slomškova šola v Ramos Mejiji. V notranjosti države: Aljaževa šola v Bariločah; šola sv. Cirila in Metoda v Mendozi; Krekova šola v Tucumanu; Kunčičeva šola v Villa Mercedes, San Luis.

Imamo 3 srednješolske tečaje: v Slovenski hiši, v Bariločah in v Mendozi. V Slovenski hiši obstaja tudi Visokošolski tečaj.

Vsi učitelji in profesorji opravljajo svoje delo brez vsakega honorarja.

III.

Cerkev Marije Pomagaj v Buenos Airesu je bila blagoslovljena 26. maja 1974.

Slovenska hiša v Buenos Airesu je naše versko in kulturno središče. Tu je sedež Dušnega pastirstva, ki izdaja mesečnik Duhovno življenje z otroško prilogo Božje stezice in tednik Oznaniilo. Tu je sedež Katoliške akcije, Narodnega odbora in Zedinjene Slovenije.

ZS povezuje krajevne Domove in je uradni predstavnik slovenske skupnosti pred argentinskimi civilnimi oblastmi.

Kulturna akcija je izdala že nad 100 knjig poleg rednih publikacij, ki sta Glas in Meddobje. Pripravlja predavanja, predstave in razstave. Pri SKAS-u se zbirajo univerzitetno izobraženi rojaki.

Ves čas emigracije izhaja tednik Svoboda Slovenija. Druge publikacije so Vestnik, Tabor in Mladinska vez.

Mladinski organizaciji SFZ in SDO povezuje našo mladino.

Važno socialno in kulturno delo vrši Zveza slovenskih mater in žena. Za pomoči potrebne rojake skrbi Vincencijeva konferenca. Počitniški Hanželičev dom v Córdobi nudi rojakom oddih v córdobskih gorah in tam ZS organizira vsako leto počitniško kolonijo za otroke.

Imamo dva domova za ostarele: Zaveščišče dr. Gregorija Rožmana v San Justu in Dom sv. Vincencija v Slovenski vasi.

Poleg omenjenih Domov in organizacij pa obstajajo v razširjenem organizacijskem svetu še: Planinsko društvo v Bariločah, Zveza borcev Vestnik, Zveza borcev Tabor, Slovenska ljudska stranka, Slovenski pevski zbor Gallus, Mutual Sloga, Zadruga Sloga, Slovenska gospodarska zbornica, Slovenska šahovska zveza ter Slovensko državno gibanje.

IV.

Primorci, Kranjci, Štajerci, Prekmurci in beneški Slovenci: to je slovenski mozaik v Argentini. Večinoma se srečavamo na naših romanjih v Lujanu in Lourdesu. Saj pravi pesem Lujanski romar (dr. Tine Debeljak):

*Marija lujanska v kreolski kareti
s pesmijo slovensko čez trg se pomiče
z Marijo brezjansko... z Marijo svetogorsko...*

V Argentini imamo zdaj šmarnični mesec. Naše misli pa romajo na Sveto goro, na Višarje, na Brezje, na Ptujsko goro, h Gospe Sveti.

Slovenska politična pomlad je pomagala, da smo predvojni in povojni slovenski naseljenci v Argentini bolj povezani. To se je pokazalo tudi ob 15-letnici Svetogorske kraljice v Villa Devoto. Enako smo se skupaj pripravljali na Svetovni slovenski kongres. Najbolj pa se je to pokazalo ob proslavi proglašitve samostojne republike Slovenije v Buenos Airesu 30. junija. Takšne versko-narodne slovesnosti Slovencev v Buenos Airesu še ni bilo. Tako piše Duhovno življenje.

Cerkvena in državna oblast v Sloveniji skrbita za obojestranske obiske. Lep primer za to je z naše strani bila tudi Gallusova turneja po Sloveniji in potovanje abiturientov Srednješolskega tečaja: Rast XX.

DR. J. DRNOVŠEK

INTERVJU V „POLITIKI“

Kritična točka sedanega jugoslovanskega kaosa je bila napačna ocena, da se bo problem dezintegracije rešil s hitro vojaško intervencijo na slovenski meji. Za to napačno oceno je odgovoren vojaški vrh, delno pa tudi Zvezni izvršni svet.

Janez Drnovšek je v časopisu Politika 12. decembra 1991 izrazil obžalovanje, da je prišlo do najhujšega možnega razpada države. Upal je namreč, da se bomo temu lahko izognili in kot predsednik Predsedstva SFRJ si je prizadeval državo demokracijo preobraziti. Še danes je prepričan, da bi bila mirna in relativno neboleča pot do končnega dogovora o politični rešitvi zveza suverenih republik, vendar pa Srbija tega predloga Slovenije ni hotela sprejeti. Rešitev jugoslovanske krize vidi dr. Drnovšek v ustanovitvi samostojnih republik Slovenije in najverjetneje Hrvaške in Makedonije ter v nekakšni trdnjej skup-

nosti Srbije s Črno goro, morda pa tudi BiH. Meni tudi, da bodo Slovenijo v začetku priznale samo posamezne države in da ni nujno, da bosta Slovenija in Hrvaška priznani „v paketu“. Položaj v Sloveniji je ocenil kot „zelo zapleten“, kajti med strankami ni soglasja glede nekaterih izredno pomembnih notranjih vprašanj. Na vprašanje, ali obstaja nevarnost pred ekstremno desnimi nacionalističnimi silami v Sloveniji, je dr. Drnovšek odgovoril, da ta nevarnosti ni realna. Dr. Drnovšek je zanikal tudi tezo, da je razpored sil na mednarodnem prizorišču vplival na dogajanje v Jugoslaviji in da je samostojnost Slovenije odraz nemških interesov na Balkanu. Po njegovem mnenju bi morala Slovenija mednarodne stike razširiti tudi na druge zahodnoevropske države in ne samo na Avstrijo in Nemčijo, ne iz bojazni pred germanizacijo.

Sedemindvajseti april

— dan upora proti okupatorju ali dan razdora?

Boj proti okupatorju in za svobodo je naraven, legitimen in ukazani, a v okviru evropskega razuma. Nič ne zahteva ali opravičuje, da narodov um v stiski zblazni kot ponorela igla. Tudi v najhujši situaciji mora ravnati racionalno.

Pri praznovanju 27. aprila kot dnevu upora proti okupatorju ne gre za kakršenkoli upor, ampak za NOB v času 2. svetovne vojne, in tudi ne za naključni datum, ampak naj bi se ta ujemal z ustanovitvijo OF slovenskega naroda leta 1941. Zato ima praznovanje poseben pomen.

Zgodovinske raziskave so potrdile že znano resnico, da je bila približno tega dne ustanovljena Protiimperialistična fronta kot naslednica Društva prijateljev Sovjetske zveze, torej ena od „ljudskih front“, kot nova taktika komunistov, da bi prišli na oblast (Francija, Španija). Ob ustanovitvi upor proti okupatorju ni bil niti omenjen. Želeli bi vas opomniti, da sta bili takrat Nemčija in Sovjetska zveza zaveznici, saj sta dobro leto prej vzajemno razkosali Poljsko. Temu primerno so se obnašali tudi naši komunisti kot pobudniki Protiimperialistične fronte.

Če je takrat kdo pripravljaj na upor, je bilo to vodstvo Slovenske ljudske stranke, ki je v tem času ustanovilo Slovensko legijo, polvojaško organizacijo za boj proti okupatorju.

Če vseeno zapišemo na obe očesi in sprejmemo doslej oznanjano resnico, da je bila ta dan res ustanovljena OF slovenskega naroda, moramo vseeno vedeti, da ni šlo za zbor, v katerem bi bili zastopani legitimni predstavniki slovenskega naroda, ampak je kot stranka nastopila samo KPS, ki ni posedovala nobenega demokratičnega iz-

kaza in je bila številčno neznatna, bolj organizacija profesionalnih revolucionarjev, drugi pa so bili strankarski disidenti (krščanski demokrati, Sokoli) ali posamezniki iz kulturnih vrst (Kozak, Vidmar). Ta fronta se je šele po napadu Hitlerja na Sovjetsko zvezo postavila na stran Sovjetske zaveze in se oklicala za OF, ki ni skrivala svojih revolucionarnih ciljev. Vse to je sprožilo državljansko vojno in usodno razklalo Slovence. Posledica je bila uveljavitev komunističnega totalitarizma.

Preden bo torej slovenski parlament uzakonil praznik, ki povečuje razcep v slovenskem narodu, naj temeljito razmisli. Praznovanje tega praznika bo še dolga leta videti kot letos, ko smo se Slovenci razdelili na dve sovražni polovici.

Če isti, ki zahtevajo, da 27. aprila ne smemo pozabiti, želijo svoj praznik, naj mu dajo širši pomen in naj ga imenujejo Dan slovenske upornosti, obenem pa naj si izberejo primernejši datum. Na ta dan bomo slavili kmečke upore, Trubarja, Maistrove borce, upor proti napadalcu v letošnji poletni vojni, pa tudi upor proti okupatorju med 2. svetovno vojno.

Pošteno in prav bi bilo, da v duhu sprave proglasi svoj praznik tudi druga stran, ki je bila sicer 1945 uničena. Najprimernejši bi bil 8. julij kot obletnica pravne slovesnosti na Rogu 8. julija 1990. leta. Lahko ga imenujemo praznik sprave, čeprav resnične sprave naše in še nekaj naslednjih generacij ne bodo dočakale. Nam bo ta dan pomenil dan življenja z razprtostjo, ki jo vsi čutimo, ki pa jo bomo skušali civilizirati in označevati na civilen način.

Izvršni odbor Nove slovenske zaveze SLOVENEK, 20. novembra

Slovenci v ZDA

Ob zaključku šolskega leta pri fari Sv. Vida v Clevelandu je odbor staršev organiziral izlet k Niagarskim slapovom. Slovensko šolo so dovršili štiri učenci. 29. maja so v cerkvi Sv. Vida prejeli svoje diplome.

Leto se je slovenska fara Sv. Janeza Evangelista v Milwaukee praznovala 75-letnico obstoja. Slavnostno sv. mašo je daroval milwauški škof Leo J. Brust ob somaševanju slovenskih duhovnikov. Po cerkvenem

opravilu se je vršilo prijateljsko srečanje v spodnji dvorani.

Izabella Kralj, plesalka in umetniška voditeljica Milwaukee Dance Theatre, je predstavila v Pabst gledališču program z naslovom „Srečanje z Mozartom“ ob 200-letnici njegove smrti, z velikim uspehom.

Sopraniška Dolores Ivanchich je v cerkvi Holy Rosary v Milwaukee priredila samostojen pevski koncert z naslovom „Songs of Slovenija“. Na sporedu je imela štirinajst slovenskih pesmi raznih naših skladateljev. Na klavirju jo je spremljal John Komasa.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

LJUBLJANA — V letošnji zimi bodo najceneje ogrevali stanovanja tisti, ki so priključeni na daljinsko ogrevanje (toplarne). Tudi trda goriva imajo ugodno ceno, vendar le, če jih kurijo v pečeh z visokim izkoristkom.

LJUBLJANA — Pohod po poteh spominov in tovarištva partizanske Ljubljane je imel svoj organizacijski odbor pri mestni občinski upravi. Po novem odloku so odbor razpustili, pohod pa bo v bodoče organiziral mestni sekretariat za raziskovanje, izobraževanje, kulturo in šport z drugačnim naslovom in drugačno zamisljo.

VRHNIKA — Župnijski otroški vrtec so odprli v hiši, ki jo je kupila in uredila vrhniška občina ter jo dala v najem župniji. Vanj se je vpisalo dvanajst otrok, ki bodo pod varstvom dveh vzgojiteljic in ene varuhinje. Vse je enako kot v državnih vrtcih, le da je programu pridružen še krščanski nauk. Imeli pa bodo tudi ustvarjalne urice za druge otroke, ki ne obiskujejo tega vrtca.

LJUBLJANA — Umrla je Tatjana Remškar, dolga leta prva balerina ljubljanskega baleta. Poleg drugih uspehov na odru (Pepelka, Danina, Nina) je prejela leta 1977 Prešernovo nagrado.

LJUBLJANA — Uvoz različnih izdelkov je tudi v Sloveniji razširjen pojav. Zadnje čase se še posebej ponujali portugalske ruže in kitajske brisače.

LJUBLJANA — 120 milijonov mark je dolg porabnikov elektrike v Sloveniji. In zakaj teh dolgov ne poravnajo? Eni pravijo, da zaradi krize, druga podjetja pa se kljub uspešnosti upirajo poravnati račune. Če bi uspeli izterjati ves dolg, bi lahko zgradili eno celo čistilno napravo v termoelektrarni.

LJUBLJANA — Družbenost slovenskega jezika je 500 strani debela knjiga, v kateri je lingvist dr. Jože Toporišič zbral sociolingvistične razprave zadnjih let. Izdala jo je Državna založba Slovenije.

LJUBLJANA — Nove registrske tablice za avtomobile izdelujejo v Kovinski industriji Ig. So iz aluminija, litografirane z belo barvo in zelenim okvirom; črke so napisane s črnim lakom, posušenim v peči, grbi pa bodo prilepljeni s posebnimi nalepkami in jih ne bo mogoče odstraniti. Tablice so enake velikosti kot v Avstriji ali Nemčiji in bodo imele kombinacijo črk in števil. V tovarni pravijo, da je njihova sedanja zmogljivost do sto tisoč parov tablic na mesec. Nove tablice so začele veljati z novim letom, lastnik avtomobilov pa imajo dve leti časa, da jih zamenjajo.

SEŽANA — Več lisic in kun s steklino so zasledili na območju Vremske doline. Živali se pritepejo v naselja in spopadejo z mačkami in psi, kar seveda ogroža tudi prebivalce na Primorskem. Bolezen bi mogla priti tudi s hrvaške Istre, kjer niso pripravili posebnih operacij proti širitvi te bolezni.

DUNAJ, Avstrija — Skladatelj Uroš Rojko je prejel nagrado Casinos Austria za kompozicijo za flavto in komorni orkester. Del nagrade je tudi ta, da je delo uvrščeno v program letošnjega dunajskega festivala Wien Modern, dirigent pa bo Claudio Abbado.

LJUBLJANA — Polikloridni bifenioli (PBC) so nevarna snov, ki se uporablja kot izolant pri transformatorjih ali kondenzatorjih. V Sloveniji nimajo sežigalnice, zato so se poslužili izvoza v Francijo. V lanskem letu so jih odpeljali 200 ton. Če bodo obdržali isti ritem, bi v petih letih večji slovenski uporabniki oddali vse te škodljive količine PBC.

GORNJA RADGONA — Nov vrh so postavili na zvonik radgonske cerkve, ki ga je jugoslovanska armada poškodovala v lanski vojni. Denar za obnovitev strehe, ki je stala 100.000 dolarjev in tehta 13 ton, so zbrala avstrijska podjetja ter darovalci.

LJUBLJANA — Slovenci (iz RS, op. ur.) kartic American Express zaenkrat še ne morejo uporabljati v tujini; z njimi lahko operirajo le v Sloveniji in v drugih republikah bivše Jugoslavije. Poslovodja American Express je menil, da se bo povsem normaliziralo, ko bo urejen plačilni promet s tujino.

PORTOROŽ — Kiparski simpoziji Forma viva so praznovali tridesetletnico. Letošnjega se je udeležilo pet kiparjev s Hrvaške, Velike Britanije, Čehoslovaške, Italije in iz Slovenije.

LJUBLJANA — Vilko Ukmar, skladatelj, glasbeni zgodovinar in esteta, je umrl v Ljubljani. Rojen je bil leta 1905 v Postojni, študiral pa v Ljubljani, Dunaju in Zagrebu.

LJUBLJANA — Slovensko glavno mesto bo kmalu dobilo novi republiški gimnastični center na Drenikovi cesti. Po dolgotrajni zidavi je ta končan; manjka še notranja oprema. Center bo, skupaj s starim delom kluba Partizan, meril skoraj 5.000 kv. metrov.

LJUBLJANA — Letos so našli delo slovenskega kiparja Franceta Ksaverja Zajca, ki do sedaj velja za pravo kiparsko upodobitev pesnika Franceta Prešerna. Izračunali so, da mora biti kip iz leta 1865; razstavili so ga v ljubljanski galeriji Gema.

MARIBOR — Maribor skozi stoletje je naslov zbirke, ki bo skušal zajeti celotno zgodovino štajerskega mesta. Do sedaj mesto ni bilo deležno takega zapisa svoje zgodovine, a po desetih letih dela je trinajst avtorjev prispevalo svoja dela za ta prvi zvezek, ki nosi podnaslov Razprave I in obsega zapise od prvih pričevanj o Mariboru pa do leta 1945. Maribor skozi stoletja izdaja založba Obzorje.

SEŽANA — Meteorološki radar bi morali že pred časom namestiti na Slavniku. Zapletlo se je, ker so nekateri sosedni prebivalci protestirali zaradi učinkov škodljivega sevanja. Institut Jožef Stefan pa je pripravil študijo, v kateri strokovnjaki trdijo, da je sevanje več kot 1000-krat manjše od dovoljenih doz neizonirajočih sevanj. S tem novim adutom v roki bo Hidrometeorološki zavod skušal prepričati ljudi, da ne stavijo ovir za meteorološki radarsko-računalniški center.

FRIEDSTADT, Avstrija — Tovarna Gorenje je lani povečala prodajo za 12 odstotkov, na sejmu pohištva v Salzburgu pa je pokazala, da sledi modernim tokovom oblikovanja kuhinjskega pohištva. Tokovi kažejo, da je kuhinja prišla spet na „dober glas“, saj pridobiva spet status osrednjega prostora v domu. Avstrijsko Gorenje vgrajuje le gospodinjske aparate Gorenje in po ceni spada nekam v sredino: ne preprosti, ne predrago.

Zveza slovenskih mater in žena

V preteklem letu je imela Zveza slovenskih mater in žena dohodkov 53.757.116 avstralov ter 53.545.906 avstralov izdatkov. Odbornice Zveze so razdelile med rojake 110 velikih živilskih paketov, 2.100 USA dolarjev ter 23.500.000 avstralov.

Na zadnjem žrebanju srečolova, katerega je pripravila Zveza na božičnici, je glavni dobiček — akvarel inž. Žitnika iz Slovenije — zadela družina Zupanc iz San Justa. Na žrebanju ob 25. obletnici Zveze septembra meseca pa je glavni dobiček — tudi akvarel inž. Žitnika — zadela ga. Vera Podržaj iz V. Ballesteru.

V imenu odbora ZSMŽ se vsem dobrotnikom iskreno zahvaljujem za pomoč s prošnjo, da naj nas še v naprej podpirajo, saj število osamelih in pomoči potrebnih rojakov z leti vedno narašča. Posebna za-

Osebne novice

Rojstvo: Rojen je bil *Marjan Zakrajšek*, sin Danijele in prof. Silvije roj. Škerlj. Čestitamo!

Krsti: V soboto, 21. decembra je bil krščen v slovenski cerkvi Marije Pomagaj *Anton Ivan Podržaj*, sin inž. Toneta in Vere roj. Breznikar. Botra sta bila prof. Ana Marija Malovrh in lic. Tomaž Rant. Krstil je dr. Jure Rode.

V slovenski cerkvi Marije Pomagaj so bil krščeni: dne 28. decembra 1991 *Erik Andrej Fell*, sin Claude-ja in Lidije roj. Zakrajšek; botrovala sta Andrej in Aleksandra Zakrajšek; dne 29. decembra *Matjaž Gabrijel Urbančič*, sin Boža in ge. Marije roj. Kopač, botrovala sta Bernarda Kopač in Franci Urbančič; *Katja Marina Oblak*, hčerka Cirila in ge. Metke roj. Magister, botrovala sta Danica Oblak in Albin Magister ml. Vse tri je krstil dr. Alojzij Starc.

Matevžu Potočniku v slovo

Z Matevžem Potočnikom se je poslovil zadnji od trojice Ločanov, ki so sodelovali prav pri rojstvu Slomškovega doma in z ljubeznijo spremljali njegovo rast. Župnik Janez Kalan, dr. Tine Debeljak in Matevž Potočnik, vsi trije rojeni pod Hribcem (štirideset cerkva in cerkvic se vidi ob jasnem dnevu z vrha), v enem najlepših delov Slovenije, kar jim je bilo še v dodatni križ. Domotožje, tiste razpoke v srcu, ki smo jih čutili vsi in zdravili vsak na svoj način, so pri njih ostajale odprte. Brez domače, hribovske arnike si niso znali pomagati. Pa se je začelo s Slomškovim domom. Pri Matevžu je bilo dvoje: skrb za otroke, za slovensko šolo in v pozabo na loške hribe.

Najdemo ga prav v začetku, ko je šolski odbor sklenil, da je treba dobiti lastne prostore. Dovolj je bilo seljenj iz enega samostana v drugega pa spet nazaj in nato

hvala družini Čec za podarjene programe in vivitke ter inž. Žitniku, bivšemu domobrancu, ki nam je iz domovine poslal oba akvarela in s tem izdatno podpril blagajno.

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena so darovale: ga. Olga Magister 100.000 in pet magnetofonskih trakov s slovensko glasbo; ga. Tinka Fink 100.000 in ga. Marija Malavašič-Cassullo 500.000. Vsem prav lepa hvala!

Predsednica Zveze slovenskih mater in žena

V Castelarju v cerkvi Nuestra Señora del Rosario de Pompeya je bila krščena *Elizabeta Kristina Jeretina*, hči Martina in Monike Rant. Botra sta bila Ana Marija Rant-Gaserjeva in Tone Jeretina, krstil pa je župnik Tone Rant SDB.

Čestitamo!

Smrti: V Slovenski vasi je umrla ga. *Marija Berčič* (49); v San Justu je umrl *Jože Lovrenčič* (70); v Lujanu *Ludvik Černigoj* (80); v domovini pa *Angela Zelinsček*.

Naj počivajo v miru!

Novi diplomanti: Na Univerzi del Salvador je končala študije in diplomirala iz psihologije ga. *Karina Gremes Bat*.

Na Univerzi UADE je diplomiral iz upravne stroke inž. *Janez Kocmur* in dobil naslov: Master de Administración de Empresas.

Na Profesorado Sagrado Corazón v Almagru je postala profesorice matematike in astronomije *Andreja Verbic*.

Vsem diplomantom čestitamo!

še kam drugam. Postaviti je treba lastni dom. Matevž ni bil eden tistih, ki bi odnehal. Življenje ga je kovalo prav od detinskih let in ker je bil jeklo, je pel. Rojen je bil v številni družini, očetova invalidska pokojnina je bila skromna in kot mlad fant je šel od doma: v svet, za kruhom. Sledila so težka vajeniška in pomočniška leta pa se služenje vojaškega roka v stari jugoslovanski vojski, toda kljub vsemu je ostal naše gore ist. Prišla je vojna in Matevžu ni bilo ničesar prihranjenega: partizani, nemška vojska (bil je na ruski fronti), končno pa je pristal tam kot vsak pošten fant v tistih letih: pri domobrancih, konkretno gorenjskih domobrancih. Zatem je prišel umik na Koroško in nasilna vrnitev.

Ko je v loških zaporih vsak dan pod udarci in v lakoti pričakoval konca, se je — tako je velikokrat pripovedoval — zaobljubil Mariji, da bo na križpotju pod Crngrobom postavil znamenje, če se reši. Marija ga je rešila in sprejela njegovo zaobljubo, toda tako, kot zna samo Ona: vse večjo, vse širšo. Pot ga je pripeljala v Argentino in tu je postavil dva križa: enega v Zavetišču škofa Gregorija Rožmana, drugega v Slomškovem domu. Tako je bil eden od tistih prvih petih (trije so že pokojni), ki so 9. julija 1959 odšli med rojake v ramaški okolici nabirat denar: treba je graditi Dom, za naše otroke, za nas. Pozneje srečujemo ime Matevža Potočnika povsod: od nakupa prve parcele do dodatnega nakupa stare stavbe. Srečujemo ga v vseh odborih, najraje je bil gospodar. Nato so prišli tisti nepozabni zimski večeri v starem Domu ob toplem kaminu (Bog ne daj, da bi kdaj manjkali odpadki lesa, to je bila Matevževa skrb) in tam je Matevž razlagal, kaj in kako bi bilo treba še dograditi.

Zrastla je nova stavba, Matevžu Potočniku pa se je uresničila skrita želja (prav na dnu srca jo je nosil), postal je predsednik Slomškovega doma: dolgoletni predsednik. Koliko ur dela, skritega, koliko denarne pomoči, skrite, in končno koliko ljubezni, tudi skrite, bi lahko napisali v tistih letih na rovaš Matevža Potočnika.

Ko je začutil prve znake krute bolezni, je popustil. Toda še nekaj mesecev pred smrtjo, ko je bil že ves bolan in neboljen, je prosil, da so ga pripeljali v Slomškov dom in se je tako poslovil od njega.

Upamo, da je bilo njegovo srečanje z Bogom lahko. Pomnožene talente Mu je prinesel: bil je zaveden Slovenec, odkrit prijatelj, dober človek.

Naj počiva v miru!

M. S.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - Rep. O. del Uruguay 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - TEL 651-2500, 651-2335

METKA - L. in F. Švigelj - Otroške obleke - Izbira in tovarniške cene - F. Alcorta 2754 - San Justo (Barrio San Nicolás) - Tel. 441-7496

Splošna pomoč in nasveti o industrijski higieni in varnosti; Tel: 659-3574; Viktor Fekonja

PSIHOANALIZA

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3º „M“ — Capital — Tel: 83-7347 in 71-3546.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader** - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

Varnostni elektronski sistemi (alarmi) za hiše - tovarne - avtomobile. Inž. Janez M. Petkovšek, Amianot 9969 - Tel.: 769-1791 - Loma Hermosa

Kadar se o računalnikih (komputerjih) govori, inž. **Janez Kocmur** vam poskrbi. Tel.: 651-7459 - Brandsen 2167 - San Justo.

SERVIS

Dolenc Lojze - popravila barvne TV, video-kaset, radio snemalcev, kaset in avdio - Cerviño 3942 - San Justo - Tel.: 651-2176.

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantacijske, sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadst. „B“ - San Martin - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Šenk** - Tel.: 762-2840.

Turizem Bled — Najugodnejše cene za polet z avionom in turizem po svetu - Tel. 628-9504

LEGAJO Nº 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnice. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ADVOKATI

dr. Vital Asić — odvetnik - ponedeljek, sredo, petek od 17 do 19 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knaps — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: 45-0320 in 46-7991

dr. Mariano Radonić, odvetnik, od ponedeljka do petka od 17 do 20 ure, Mar del Plata in okolica. Olavaria 2555, Mar del Plata (7600) Tel.: (023) 51-0180/0177

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — Andrej Marolt - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Alpe Hogar — Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - (1826) Rem. de Escalada - Tel.: 248-4021.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt - Pte. Illia (Ruta 8) Nº 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires — od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

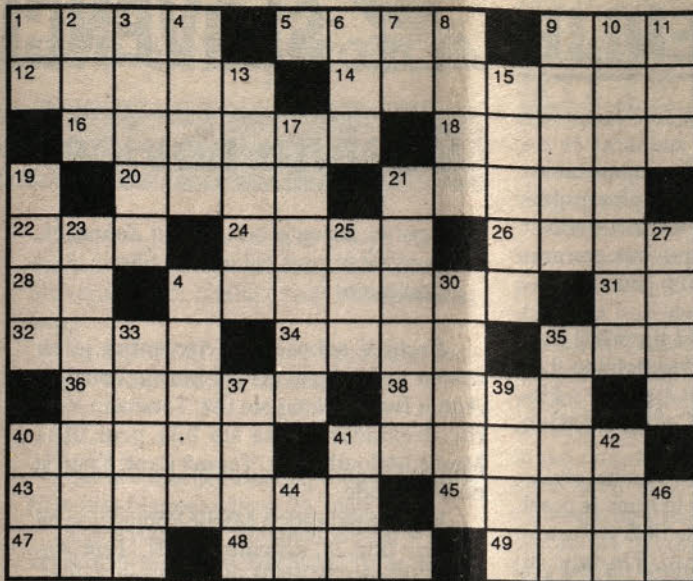
SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 30- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 90.-

rastlina. 48. Slovenska oblika imena Neža. 49. Reka, ki jo opeva Gregorčič.

NAVPIČNO: 1. Glavni števec. 2. Naravno zavetje vsakega bitja. 3. Ime junakinje Arške. 4. Rimski cesar, kije mučil prve kristjane. 6. Turški plemič. 7. Kazalni zaimsek. 8. Prav tisto. 9. Junak v Cankarjevem romanu (Martin). 10. Perzijsko. 11. Šop žarkov. 13. Naziv za vladarja. 15. Slovenski ples. 17. Kisel sadež. 19. Silno, zelo. 21. Čistim. 23. Dolenjsko mesto, ki slovi po suhi robi. 25. Okrajšano ime Edvard. 27. Veznik. 29. Slovensko pristanišče. 30. Drevo, ki daje trd in svetel les. 33. Moker od vodnih hlapov. 35. Zelo razgreto. 37. Predelovalnica žita v moko. 39. Sveta gora v Grčiji. 40. (Zemeljski ali magnetni) tečaj. 41. Stena, sestavljena iz opeke ali kamna. 42. Nasprotno od dneva. 44. Kazalni zaimsek. 46. Egipčansko božanstvo.

VODORAVNO:

1. Samo eden. 5. Naslov zelo znanega romana M. Gorkega. 9. Začimba. 12. Star naziv za denar. 14. Maksim -, slovenski slikar (r. 1883). 16. Dežnik. 18. Natak. 20. Prenaša. 21. Grško mesto (Thessalonike). 22. Naplato. 24. Tako bodi! 26. Prvi sveti zakrament. 28. Oziralni zaimsek. 29. Priprave za rezanje kruha (dvojina). 35. Skupina vojakov, ki jih uči narednik. 36. Pravilo za neko storitev. 38. Ruska oblika imena Janez. 40. Zaznamoval s črkami. 41. Napaden. 43. Določiti vrednost v denarju. 45. Del motorja. 47. Industrijska

NAROČNIKOM V ARGENTINI

Zadnje mesece se je inflacija v Argentini umirila, vendar se je od začetka leta 1991 skupno dvignila za 80%. Čeprav smo vse lansko leto vzdržali naročnino na začetni ravni, smo jo bili sedaj primorani dvigniti za Argentino na realno ceno, ki se lahko plača tudi v obrokih. Tako je naročnina za leto 1992 za Argentino po dostavljalski mreži \$ 50.-, po pošti pa \$ 55.-. Naročnina za inozemstvo ni spremenjena.

Oglasi pa stanejo za en stolpec in 1 cm. višine \$ 30; temu primerno so povišani tudi mali oglasi.

Prosimo tudi vse naročnike, ki so še dolžni naročnino za prejšnje leto, da to čimprej poravnajo.

Zedinjena Slovenija — uprava Svobodne Slovenije

Pozdrav kolonije

30. šolska kolonija Zedinjene Slovenije v domu pokojnega dr. Rudolfa Hanzeliča!

1991-1992

Udeleženci kolonije in vsi njeni sodelavci pristrčno pozdravljajo vso slovensko družino v Argentini in vsem rojakom želijo blagoslovljeno in srečno Novo leto!

Kolonijo sestavljajo dečki:

Albreht Viktor, Aleš Pavel, Dimnik Marjan Ecker Niko, Grabnar Martin. Jazbec Ksaver, Klemetič Pavel, Levstek Adrijan, Levstek Damjan, Levstek Fredi, Lazar Andrej, Marolt Matija, Obriskal Damjan, Omahna Damjan, Panaino Ivo, Poglajen Aleksander, Ribnikar Matjaž, Selan Martin, Šenk Maksi, Šuc Aleks, Urbančič Gabrijel, Žakelj Pavel, Žigart Marko, Žnidar Andrej, Bajda Janez, Bajda Roman, Bajda Tomaž, Hirschegger Marjan, Llanos Marcel, Šmon Pavel, Trep Vladimir, Žumer Damjan, Žumer Matija, Rant Kristjan in Poglajen Damijan.

Deklice: Brumec Cecilija, Brumec Kristina, Brumec Lavra, Črnak Marija, Črnak Monika, Godec Veronika, Golob Saši, Jerovšek Tatjana, Jesenovec Natalija, Kovačič Andrejka, Kržišnik Nadja, Markež Marija, Mehle Marija, Mehle Lučka, Modic Marjana, Obriskal Marjana, Omahen Aleksandra, Potočnik Karolina, Potočnik Sabina, Puntar Andrejka, Servin Marta, Šenk Cecilija, Šenk Marija, Urbančič Marjana, Vivod Alenka, Vombegar Pavlinka, Zarnik Romina, Zupanc Cinthija, Žakelj Ivanka, Ullua Veronika, Rant Nataša, Rant Viktorija, Arrigoni Natalija, Bajda Erika, Grintal Magdalena,

Grintal Marjana, Hirschegger Lucija, Llanos Ethel, Šmon Milan in Šmon Urška.

Vseh skupaj je 35 dečkov in 40 deklic.

Vodja kolonije: Franci Žnidar; dušni pastir: župnik Tone Bidovec; voditelji: Anica Mehle, Nancy Selan, Sonja Zorko, Veronika Vivod, Lučka Servin, Bibi Bajda, ga. Marija Grintal, Marcel Brula, Štefan Godec in Žakelj Janez. Sodelujeta s kolonijo tudi ga. Helena Žnidar in šolski referent France Vitrih. Upravnik doma: Tomaž Rant in ga. Kristina Rant.

Prisoten je tudi Janko Štrbenc, ki je skozi vse leto pazil in urejal Počitniški dom.

Kuhinjo vodi: ga. Ivanka Golob in pomočnice ga. Magda Češarek, Cecilija Pugelj, Nevenka Jelenc in Romina Golob.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario: Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono y Telefax: (54-1) 643-0241

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 50; pri pošiljanju po pošti pa \$ 55; ZDA in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 100 USA dol.; obmejne države Argentine 90 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 75 USA dol.

Čeke na ime „ESLOVENIA LIBRE“.

Stavljenje: MALIVILKO

Talleres Gráficos "VILKO" S.R.L.,

Estados Unidos 425

(1101) Buenos Aires - Tel.: 362-7215

Predstavitev zbornika Domovina in svet v Škofji Loki

Zbornik Domovina in svet, v katerem je slovenski javnosti prikazana raznolika in bogata kulturna dejavnost patriarha slovenske zdomske kulture dr. Tineta Debeljaka, so sredi novembra lani predstavili tudi v Škofji Loki. V tem mestu, sicer rojstnem kraju dr. Debeljaka, je tudi potekal simpozij o njem. Referati so zdaj zbrani v zborniku. Knjigo Domovina in svet so Ločanom predstavili v prostorih knjižnice Ivana Tavčarja, v kateri so v času simpozija tudi pripravili zelo zanimivo razstavo o Debeljakovem življenju in delu. Zbornik so predstavili Ladislav Lenček, David Tasič, Marko Jenšterle in Janez Rihar. Srečanja so se udeležili številni ugledni Ločani ter Debeljakovi sorodniki, zato je beseda pogosto nanese tudi na Debeljakovo delo in življenje v Škofji Loki. Prireditve so organizirali predstavniki založb Karantanija, Slovenska kulturne akcije in Katoliškega središča Slovencev po svetu ter knjižnice Ivana Tavčarja.

Na sveti dan, 25. decembra, je po težko bolezni in v 81. letu Bog poklical k sebi gospoda

Ludvika Černigoja

Priselil se je v Argentino leta 1930, zdaj pa v tej zemlji počiva na lujanskem pokopališču. Priporočamo ga v molitev!

V imenu sorodstva družina Batagelj

Luján, Vrtovin, 26. decembra 1991.